

Datum : 28 oktober 2025
Aan : Raadsleden en fractievolgers
Van : Wethouder Roelofs
Betreft : Afdoening toezeggingen 1748 en 1749

1. Inleiding

Op 1 oktober 2025 heb ik tijdens de informerende en meningsvormende vergadering van de Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner 2025-2026 een tweetal toezeggingen gedaan. Met dit memo beschouw ik de gedane toezeggingen 1748 en 1749 als afgedaan.

2. Toezegging

De volgende toezeggingen zijn gedaan:

ID 1748:

Wethouder Roelofs zegt toe te onderzoeken of er bij nieuwe afvalcontainers zwerfafvalkleppen kunnen worden toegevoegd en de gemeenteraad hier vooraf over te informeren zodat de raad indien gewenst hierop nog kan bijsturen.

ID 1749:

Wethouder Roelofs zegt toe de vraag over de extra kosten van het afsluiten van de containers – zowel structureel als incidenteel - in beeld te brengen en hoe deze lasten zich verhouden tot de baten van het terugbrengen van de hoeveelheid restafval.

3. Zwerfafvalkleppen (toezegging 1748)

Op dit moment plaatsen wij nieuwe ondergrondse afvalcontainers op basis van een aanbesteding die eind 2022 afgerond is. Op dat moment was de situatie dat inwoners niet hoefden te betalen per afvalzak en dat de containers te openen waren zonder pasje. Dit is nog steeds de situatie.

Vanuit dit uitgangspunt was er tijdens deze aanbesteding geen reden om zwerfafvalkleppen standaard in te laten bouwen; de containers zijn namelijk te allen tijde door iedereen zonder pasje te openen en al het afval dat mensen bij zich hebben kan eenvoudig in de grote opening (trommel) van de container gegooid worden.

Het ontwerp van de containers laat toe dat er achteraf wel een maatwerk zwerfafvalklep toegevoegd kan worden. Dit geldt ook voor containers die op basis van het huidige contract, nieuw geplaatst gaan worden.

Een deel van het huidige bestand aan ondergrondse restafvalcontainers is nog voorzien van een zwerfafvalklep. Dit betreft om en nabij de helft van het huidige aantal van 1.300 restafvalcontainers. Elk jaar plaatsen we ongeveer 100 restafvalcontainers als vervanging van containers die einde levensduur zijn en nieuwe containers die nodig zijn door stadsuitbreiding.

De kosten voor een zwerfafvalklep per container zijn ongeveer €350. Dit geldt zowel voor het inbouwen in bestaande containers als in nieuwe containers.

De totale te investeren bedragen zijn dan als volgt:

- Bestaande containers: 650 stuks à €350 = €227.500 eenmalig (incidenteel)
- Nieuwe containers: 100 stuks à €350 = €35.000 per jaar (structureel)

Deze investeringen en daaruit voortvloeiende (kapitaal)lasten zijn niet begroot.

In de afgelopen jaren hebben we ervaring opgedaan met de zwerfafvalkleppen die in het verleden aangebracht zijn.

Naast het feit dat de zwerfafvalkleppen geen toegevoegde functie hebben bij open containers, zijn in de praktijk een aantal zaken opgevallen:

- De zwerfafvalklepjes werden in het verleden vrij vaak oneigenlijk gebruikt. Naast zwerfafval zagen we dat mensen ook gewoon restafval in kleine hoeveelheden en langwerpige voorwerpen zoals laminaat, door de opening duwden. Dit leidt vaak tot zwerfafval rondom de container omdat zakjes scheuren en geblokkeerde containers. Weliswaar was dat ten tijde van diftar, maar in een situatie met gesloten containers zien wij dat het zeker niet ondenkbaar is dat dit weer gebeurt.
- De zwerfafvalklepjes blijven altijd een opening tot de container bieden. Dit betekent dat ook ongewenste dingen in de container kunnen blijven belanden zoals vuurwerk maar ook dieren als ratten en katten.
- De zwerfafvalklepjes zitten en moeten op een hoogte geïnstalleerd worden (laag in de containerbehuizing omdat daarboven het mechanisme van de trommel zit) die eigenlijk moeilijk toegankelijk is; mensen moeten bukken of knielen voor het gebruik van de opening

Daarnaast zijn wij van mening dat klein afval zoals papiertjes, wikkels en bekertjes ook door mensen mee naar huis genomen kunnen worden. Een prullenbak onderweg is dan ook niet noodzakelijk.

Zwerfafvalvrijwilligers die zwerfafval rapen en verzamelen, kunnen een zwerfafvalpas krijgen naast de reguliere afvalpas. Met deze pas die dus altijd bijgedragen kan worden, kunnen de containers geopend worden om zwerfafval weg te gooien.

In de Uitvoeringsagenda Arnhem Schoner wordt rekening gehouden met het uitgeven van een tweede afvalpas aan elk huishouden en in de aanbesteding wordt grondig bekeken of het met nieuwe technieken ook mogelijk is om de containers met een digitale pas via de mobiele telefoon, te openen. Op die manier maken we de afgesloten containers toegankelijk(er) voor Arnhemmers.

4. Lasten en baten afsluiten containers (toezegging 1749)

Het burgerberaad heeft in het advies meegegeven dat de afvalstoffenheffing niet zou moeten stijgen door het afsluiten van de containers.

Onderstaande berekening en overzicht laat zien dat de maatregel over de jaren heen, een kostenneutraal tot licht voordeel oplevert. Hierbij moet opgemerkt worden dat door het langere besluitvormingsproces van deze uitvoeringsagenda, de werkzaamheden en investeringen in de tijd ook

opschuiven. In onderstaand overzicht zien we dat de uit de investering voortvloeiende kapitaallasten, daardoor een jaar opschuiven ten opzichte van eerdere ramingen.

Omschrijving		Jaar					
		2026	2027	2028	2029	2030	2031
Tarief inzameling en verwerking fijn huishoudelijk restafval inclusief Verbrandingsbelasting en CO2 heffing per ton ^{1 en 2}		€ 199,40	€ 207,91	€ 217,16	€ 226,76	€ 237,45	€ 245,13
Ingezamelde hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval in tonnen		39635	41335	43035	44735	46435	48135
Hoeveelheid afvaltoerisme in tonnen (9% van totale inzameling)		3567	3720	3873	4026	4179	4332
Kosten inzameling en verwerking fijn restafval door afvaltoerisme		€ 711.288	€ 773.458	€ 841.092	€ 912.980	€ 992.315	€ 1.061.944
Verwachte kosten opruimen bijplaatsingen door afsluiten containers ³			€ 19.454	€ 21.763			
Aantal inwoners (verwacht)		171020	172715	174410	176105	177800	179495
Aantal aansluitingen (verwacht)		78800	79700	80600	81500	82400	83300
Investering ⁴	€ 2.500.000						
Kapitaallasten volgend uit de investering (structureel)				€ 540.000	€ 532.000	€ 524.000	€ 520.000
Incidentele kosten ⁵		€ 286.000					
Structurele kosten ⁶			€ 398.000	€ 398.000	€ 398.000	€ 398.000	€ 398.000
Kosten totaal		€ 286.000	€ 398.000	€ 938.000	€ 930.000	€ 922.000	€ 918.000
Totaal kosten afvaltoerisme minus totale kosten afsluiten containers		€ 286.000	€ 142.759	€ 96.908	€ 17.020	-€ 70.315	-€ 143.944
Effect per aansluiting		€ 3,63	€ 1,79	€ 1,20	€ 0,21	-€ 0,85	-€ 1,73

¹ Verbrandingsbelasting en CO2 heffing: we kennen nu enkel het tarief voor 2026. Voor de jaren daarna zijn de tarieven en heffingen nu niet bekend, maar is de verwachting dat deze harder stijgen dan hier geraamd. Deze grotere stijging is niet opgenomen in deze raming. Tevens hangt er nog een potentiële belasting van 567 miljoen boven de afvalsector vanuit het Rijk. Deze extra belasting is niet meegenomen in deze berekening. Als deze belastingen en heffingen harder stijgen, maakt dit het afsluiten van containers rendabeler.

² We rekenen met een gemiddelde prijsindexatie van 3% per jaar. Deze is op basis van de afgelopen jaren laag, maar we verwachten minder grote prijsstijgingen en inflatie in de komende jaren

³ We verwachten in de eerste twee jaar van het afsluiten van containers dat er zakken naast de containers geplaatst gaan worden door inwoners, inwoners van andere gemeenten en bedrijven. Daarna zal dit effect verwaarloosbaar zijn

⁴ Het investeringsbedrag omvat inhuur van aanbestedingsexpertise, projectleiding, natuurlijk de aanschaf van de systemen zelf en één nieuwe afvalpas voor elke aansluiting inclusief versturen en communicatie.

⁵ Incidentele kosten omvatten o.a. nieuwe bestickering containers en het aanbrengen daarvan, tijdelijke extra inzet bij ons klantcontactcentrum, communicatiemiddelen, inrichten ICT-systemen en borgen privacy en ambtelijke uren om dit te regelen.

⁶ Structurele kosten omvatten het (dagelijks) technisch en ICT beheer van de toegangscontroles en daarvoor benodigde extra ambtelijke inzet van een contractbeheerder, opzichter en directievoerder